

Nr 19.

Av herr **Arne mark m. fl.**, om vissa förmåner i pensions-
hänseende åt förutvarande personal m. fl. vid Kävlinge—
Barsebäcks m. fl. järnvägar.

På grund av stadgandena i kungl. kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 360) angående pensionstillägg åt vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer samt kungl. kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280) med bestämmelser om ny pension för vissa pensionerade befattningshavare i statens tjänst med flera pensionärer ävensom kungl. kungörelsen av sistnämnda dag (nr 275) med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst med flera pensionärer, skola dessa förmåner enligt § 3 i den förstnämnda, § 8 i den därefter nämnda och § 7 i den sistnämnda kungörelsen tillkomma icke blott f. d. befattningshavare vid statens järnvägar, som åtnjuter pension från enskilda järnvägarnas pensionskassa eller därmed jämförlig pensionsinrättning, utan även sådan »f. d. befattningshavare vid numera av staten övertagen järnväg, vilken med pension avgått från tjänst vid järnvägen redan innan den övertagits av staten».

Vidare äga »änkor och barn efter befattningshavare hos enskilt företag, som numera övertagits av staten, därest de genom statens försorg uppbära pension eller understöd i dylik egenskap» ävensom »till pension från enskilda järnvägarnas pensionskassa eller därmed jämförlig pensionsinrättning berättigade änkor och barn efter sådana befattningshavare vid numera av staten övertagen järnväg, vilka antingen avlidit eller med pension avgått från tjänst vid järnvägen redan innan den övertagits av staten» uppbära pensionstillägg enligt § 4 i kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 361) och dyrtidstillägg enligt § 7 i kungörelsen den 15 juni 1923 (nr 267).

Kungl. järnvägsstyrelsen har också tidigare utbetalt nämnda tillägg till sådana pensionärer, men från mitten av år 1930 ansåg sig styrelsen med hänsyn till ordalydelsen i berörda kungörelse förhindrad att vidare utbetala desamma till pensionärerna från förutvarande Dala—Hälsinglands järnväg.

I skrivelse till Konungen den 4 november 1930 framhöll emellertid järnvägsstyrelsen, att starka sakliga skäl talade för att även pensionärerna från sådana enskilda järnvägar, som förvärvats av staten efter stadgandenas trädande i kraft, borde komma i åtnjutande av samma förmåner, som enligt

stadgandena utgå till däri avsedda pensionärer av ifrågavarande slag. En tolkning av stadgandena i sådan riktning syntes också styrelsen otvetydigt hava stöd i grunderna för desamma och den mening, varåt lagstiftaren däri givit uttryck.

Styrelsen framhöll vidare i sin skrivelse att beträffande Dala—Hälsinglands järnväg, som av statens järnvägar förvärvats från och med den 1 maj 1927 men som innehafts på arrende under en tid av tio år före övertagandet, stadgandena i fråga givits en friare tolkning och att därför de omskrivna förmånerna kommit vederbörande pensionärer vid nämnda bana tillgodo till utgången av juli månad 1930.

Styrelsen hemställde därför om bemyndigande att få tillämpa de i förenämnda kungörelser intagna bestämmelser för såväl pensionärerna från förutvarande Dala—Hälsinglands, Kävlinge—Barsebäcks, Hässleholm—Markaryds och Markaryd—Veinge järnvägar. Sedermera hade styrelsen även hemställt, att nämnda bestämmelser måtte få tillämpas på pensionärerna från förutvarande Norra Södermanlands järnväg. Däremot ansåg styrelsen icke lämpligt att bestämmelserna skulle tillämpas på senare övertagna järnvägsföretag, enär frågan huruvida och med vilka begränsningar de tilläggsförmåner, som här avses, borde beviljas, skulle prövas i samband med förvärvet.

Genom beslut den 21 december 1933 har Kungl. Maj:t funnit järnvägsstyrelsens framställning icke föranleda till någon åtgärd.

Av ovanstående framgår, att rätten att utbetala förenämnda tillägg av såväl järnvägsstyrelsen som Kungl. Maj:t inskränkts till pensionärer från sådana järnvägar, som voro övertagna redan vid tidpunkten för kungörelsernas ikraftträdande eller resp. den 1 juli 1922, 1 juli 1923 och 1 juli 1925.

Emellertid har § 7 i kungörelsen den 15 juni 1923 erhållit en ändrad lydelse genom en i ämnet utfärdad kungörelse den 18 juni 1927, vilken trätt i kraft den 1 juli 1927. Enligt denna kungörelse tillkommer dyrtidstillägg bland andra änkor och barn efter sådana befattningshavare vid *numera* av staten övertagen järnväg, vilka antingen avlidit eller med pension avgått från tjänst vid järnvägen redan innan den övertagits av staten. Enär Dala—Hälsinglands järnväg övertagits av staten den 1 maj 1927, skulle det alltså icke möta hinder att till ifrågavarande änkor och barn utbetala dyrtidstillägg på till dem från enskilda järnvägarnas pensionskassa utgående pensioner. Ett tillämpande av kungörelsen på detta sätt skulle emellertid medföra den oformligheten, att änkor och barn skulle erhålla dyrtidstillägg men ej pensionstillägg. F. d. befattningshavare vid samma järnväg, som avgått från tjänst vid järnvägen före den 1 maj 1927, skulle däremot icke erhålla något som helst tillägg, enär § 7 i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 275) fortfarande har sin från den 1 juli 1925 gällande lydelse. Efter en sådan f. d. befattningshavares frånfälle skulle dock

hans efterlevande komma i åtnjutande av dyrtidstillägg från staten, ehuru han själv ej ägt uppbära dylikt.

I detta sammanhang kan nämnas även en annan oformlighet, som uppkommer vid tillämpandet av sistnämnda kungörelse av den 18 juni 1925. I samband med inlösandet av Hässleholm—Markaryds och Markaryd—Veinge järnvägar den 1 augusti 1930 övergingo i statens järnvägars tjänst ett antal befattningshavare, vilka ej voro delägare i enskilda järnvägarnas pensionskassa, men däremot av järnvägsbolagen tillförsäkrats en viss pension. Denna förpliktelse övertogs av statens järnvägar. Ifrågavarande befattningshavare hava redan erhållit eller komma framdeles att erhålla pension av staten. De kunna emellertid icke erhålla dyrtidstillägg, enär järnvägsstyrelsen icke anser § 6 i sagda kungörelse vara å dem tillämplig. Däremot utgår enligt § 7 sådant tillägg till de pensionärer från nämnda järnvägar, som vid övergången i statens järnvägars tjänst voro delägare i enskilda järnvägarnas pensionskassa och sedermera avgått eller komma att avgå ur tjänst med pension från kassan.

Man måste, med hänsyn till vad ovan anförts, ifrågasätta, om den tolkning av bestämmelserna i de här anförda kungörelserna, som vederbörande myndighet stannat för, verkligen sammanfaller med riksdagens avsikt med desamma. Redan av detta skäl synes frågan böra komma under riksdagens prövning. De pensionärer, det gäller, befinna sig i allmänhet i sådan ekonomisk situation, att dessa tillägg till pensionerna äro synnerligen behöfliga; pensionärerna hava för övrigt näppeligen räknat med att gå dem förlustiga. Då några tyngre ekonomiska konsekvenser icke äro att befara för statens järnvägar vid ett bifall till nedanstående hemställan och då såväl sak- som billighetsskäl tala för, att ifrågavarande pensionärer även i fortsättningen komma i åtnjutande av här omhandlade förmåner, få vi hemställa,

att riksdagen ville besluta, att bestämmelserna i kungörelserna den 15 juni 1922 (nr 360) och den 18 juni 1925 (nr 280 och 275) skola, räknat från tidpunkten för respektive banors förvärvande för statens räkning, tillämpas å före detta befattningshavare vid Kävlinge—Barsebäcks, Dala—Hälsinglands, Hässleholm—Markaryds, Markaryd—Veinge och Norra Södermanlands järnvägar, vilka med pension avgått från järnvägen redan innan den övertagits av staten,

att bestämmelserna i kungörelserna den 15 juni 1922 (nr 361) och den 15 juni 1923 (nr 267) skola tillämpas å ej mindre änkor och barn efter befattningshavare vid samma järnvägar, som genom statens försorg uppbära pension eller understöd i sådan egenskap, utan även till pension från en-

skilda järnvägarnas pensionskassa eller med denna jämför-
lig pensionsinrättning berättigade änkor och barn efter så-
dana befattningshavare vid dessa järnvägar, vilka antingen
avlidit eller med pension avgått från tjänst vid järnvägen
redan innan den övertagits av staten samt

att medel härför må utgå av statens järnvägars trafik-
medel.

Stockholm den 15 januari 1934.

R. Lundqvist.

Gösta Jacobsson.

G. Arnemark.

Nils Holmström.

Frans Severin.
